

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy óra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:

Fő-iacz, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Ausztria és Magyarország.

Egy bécsben élő magyar hazafi írja a következő levelet:
Október 24.

„Gouverner, c'est prévoir.“ Ausztria teljes válságban van és a megoldás nem lesz olyan gyorsan elérhető; heves és hosszantartó hatású megrázkódások nélkül semmiesetre. A jelszót, választási reform általános szavazati joggal, melyet a katedrai szocializmus felé kezdettől fogva hajló Steinbach doktor tanácsára hajított Taaffe gróf a tömeg közé, többé nem lehet visszavonni, akár állni vagy bukni akar javaslatával „ó Felsője miniszteriuma“, akár „logo di trafico“-t csinál belőle és gyakorlati indokokból megelégednék azzal, hogy a javaslat esetleg csak lényeges módosításokkal és nemzetiségi természetű nagyobb engedelmények árán menjen keresztül a birodalmi tanácsban. És a Lajtha nem elég széles és nem elég mély arra, hogy tartósan meg lehessen akadályozni az előidézett mozgalom átkapását Magyarországra. — El kell ott rá kényszeríteni, hogy a választási jog általánosításának eszméje erősebben fog kopogtatni a parlament kapuin és parancsolólag kér bebozsátatást. Egy határozottan liberális és demokratikus állam pedig, mint Magyarország, elvileg nem zárkozhatik el ezen határozottan liberális és demokratikus eszme elől és a törvényhozás előbb-utóbb erkölcsileg lesz kény-

szerítve ez irányban a szükségét megelőzni, mielőtt fizikai erővel juttatja az magát kifejezésre. „Gouverner c'est prévoir“: ha a magyar nemzet, a vezértörzs megakarja óvni az államot a megrázkódásoktól, minők Ausztriát fenyegetik e pillanatban, sőt részben már tényleg hatalmukba ejtették, akkor gyorsan és erélyesen meg kell tenni azt, a mi az államegységnek, a központi igazgatásnak elég nagy hatalmat és rendelkezési képességet ad, hogy a szavazati jog kiterjesztésével sőt még általánosításával is államfenntartó ellensúlyt állíthasson szembe, a kiterjesztett, illetve általános szavazati joggal hatékonyabb kifejtés lehetőségéhez jutó centrifugális erők elfajulását ellensúlyozhassa.

Az utolsó évek alatt napirendre tűzött reformok egész komplexusát a leggyorsabban és legerélyesebben jogérvényes törvényekké kell átönteni, az egész állami igazgatást úgyszólván hadi módon fel kell szerelni úgy, hogy Magyarország félelem nélkül megadhassa a választói jogot a legszélesebb néposztályoknak is. Sem a választójogi minőség tökéletes egyenlősége az állam egész területén, a mi többé vissza nem utasítható követelménye az igazságosságnak, sem az általános szavazati jog, a mit a kor ellenállhatlan áramlata hozzánk is elfog hozni, nem veszedelmesek, ha egy önnön-magában erős kormányzat által ellenőriztetnek. Ezért kell pihen-

tetni a közjogi viszályt, aspirációkat, szubtilitásokat és szubjektivitásokat, a mik körül a politikai pártok Magyarországon e pillanatban viszálykodnak, ezért kell a magyar állameszme minden hívének egyesülnie arra, hogy az összes reformokat keresztül vigyék, melyek az állameszmének szolgálnak: az egyházpolitikai reformokat, melyek minden állampolgárral életének legfontosabb aktusainál éreztetik a tény, hogy javát s baját nem egyes érdekek képviselői intézik, hanem állami közegek; azután a tulajdonképeni közigazgatási reformokat, melyeknek hivatása egységesen és államilag szabályozni a község, a törvényhatóság, a vármegye vezetését, a mi mellett a helyi önkormányzat magától értendőleg inkább kiterjesztetnék, semmint megszorítottatnék és a hivatalnoki önkény felülkerekedése közigazgatási bíróságok felállításával, stb. megakadályoztatnák.

Az általános szavazati jog és, mint annak előhírőke, a cenzus egyenlősége és leszállítása, mint mondám, előbb-utóbb, de inkább előbb, mint utóbb, Magyarországon is felfogja magát kényszeríteni és ezzel a kikerülhetlen eshetőséggel szemben azt a hazafias kívánságot emelem honfitársaim iránt, hogy hagyják el jelenlegi jelzőit pártjaiknak, a szabad-elfűt, nemzeti-t, függetlenségi-t, és egyesítsék soraikat, zárkózzanak össze szorosán a közalgó, gyakorlati nemzeti-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Tekintély.

Mily szép az a tekintély,
E csillogó palást!
Milyen jól eltakar sok
Hazugságot, csalást.

Azért csak rajta, büszkén
Hordjátok emberek.
A porban lábotoknál
Száz szolgál hempereg.

Igaz, hogy volna még egy
Királyibb köntös is;
De a korona hozzá
Kemény, szúró tövis.

A Golgotának szentje
Viselte egykoron,
Kinek véréit beitta
Kietlen bérczorom.

Szeretet az a köntös,
Ma senkinek se kell.
Az ember oly okos ma:
Önkényt nem vérzik el!

Tekintély? Ezt már hordják.
Hordjátok gögösök!
És járjatok csak büszkén
A szolgál nép között.

De, míg e népek ajka
Magasztalást buzog:
Én utállak, mint kigyót,
Ti farizeusok.

Jánosy Zoltán.

Előzékenység.

Ismét az öreg tábornokné estélyén voltunk. Az asszonyosság remekül összeszedte magát a gmundeni tó mellékén s első dolga volt, hogy itthon megnyissa szalonját.

A barátságos kis teremben öt-hat bizalmasa volt együtt s látható élvezettel szürcsölte az illatos theát, a mit a kis báróné, a matróna bájos unokája szolgált ki a vendégek között. A jour különös érdekességet nyert egy híres francia művész nő jelenléte folytán, a ki művészi körutjában Bécsen is érinté s jutott közénk. Természetes, hogy általános figyelem tárgya volt.

Az előzékenységről folyt a beszéd. Á vitatkozásra egy törvényszéki sértés adott alkalmat, melyet a lapok legutóbb egy strassburgi fegyelmi per lefolyásáról közöltek.

Ugyanis egy strassburgi nő törvény elé idéztetett, mert mint tanu egy nyilvános tárgyalás alkalmával az elnök kérdésére 26 esztendőnek vallotta magát, holott valójában 32 tavaszt számlált. A tavaszok letagadása tudvalevőleg kedves és megbocsátható gyengesége a szép nemnek és a mennyiben senkinek sem ártanak vele, különösen tetszhetik. — hogy ezért szigorú büntetést mérjenek vala-

kire. A francia művész nő erre azt jegyezte meg, hogy ilyen pör soha elő nem fordul Strassburgban, ha ott francia vizsgálóbíró volna. Ez a megjegyzés szólásra bírta a törvényszéki elnököt, a ki szintén a tábornokné udvarába tartozott. Élénk védelmére kelt a strassburgi bírónak, bizonyítgatván eljárásának jogosultságát, kimutatván, hogy minő károk, veszélyek háramolhatnak az évek eltagadásából az egész ügyre.

— Igaza van elnök ur, — mondá az angol attaché — nálunk Angolországban, a hol a legbonyolultabb örökségi perek fordulnak elő, az életkor igaz bevallása felette fontos és döntő körülmény. De az egyes esetek között mégis csak különbséget kell tenni. Mert ha nincs egyébről szó, mint egy szép asszony hiúságáról, a ki udvarlóira való tekintettel egyéni gyöngeségből eltagad egy pár évecskét korából, ezzel senkinek sem ártva, magának pedig használva, mondom, ilyenkor valóban balgaság lenne úgy bánni azzal a szép asszonnyal, mint valami betörővel. Mert hisz nem czélja a törvénynek, hogy az emberiség becsületes gyengeségeit teljes erővel sújtsa.

A kis elnök mindazonáltal hevesen védelmezte álláspontját, a mig egy jelenlevő író el nem mondott egy anekdotát a híres tánczosnőről, Martique asszonnyról, a ki ugyanis az évei számát úgy suzta az elnök fülébe, — hogy a környezet közül senki sem hallhatta.

Ez a kis adoma elvette a vita életét. Az előzékenységről általában, mint a melyek közt különbséget kell tenni. Sok beszéd után mind-

szabadelvű politika körül. Mi lenne a következménye az egyenlő, az irni és olvasni tudás, és — mondjuk — 5 frt. egyenes adófizetés alapján álló cenzusnak és a választások tisztasága szigorú fenntartásának. A következmény az az eredmény lenne, hogy talán 30, legfeljebb 60 a magyar állameszme iránt nem megbízhatóan hí, meglehet még centrifugális irányzatoknak is hódoló egyén jutna be a képviselőházba. Ámde mi fontosága lenne ennek a 30, vagy akár 60, sőt 100 egyénnek, egy egységes párttá egyesült, az állameszme iránt megbízhatóan hí 300—400 képviselővel szemben, kiknek súlyát még lényegesen fogja emelni a választások abszolút tisztasága, melyekből előkerültek? Továbbá a főrendiházzal szemben, hol tendenciáik mellett legrosszabb esetben 3—4 szavazat lenne az orthodox egyházfejedelmek sorából.

Ma természetesen, mikor az állameszme hívei három pártra s még néhány árnyalatra vannak szétforgácsolva, melyek a választásoknál életre halálra támadják egymást, egymás ellen minden kigondolható harci eszközt ütköztetbe visznek, — szó sem lehet a választások eszményi tisztaságáról; a hazafias elemek összpontosítása a magyar állameszme, és kizárólag ez eszme alapján ez irányban az egész választási eljárás tisztaságának valószínű csodáját teremtené meg és ezt az ideális tisztaságot a választási jog igazságos és méltányos egyenlővétele és kiterjesztése után is, a mi elől már nem soká vonhatjuk és szabad elvonnunk magunkat, meg lehetne őrizni.

Tehát: összpontosulás a magyar állameszme körül, azután szabadelvűen,

lovagiasan és bátran, mint ez a magyar nemzethez illik, saját kezdeményezésből előre a haladás útján a választási jog tekintetében is! Ez csak áldást hozhat, Magyarországot csak erősítheti.
„Gouverner, c'est prévoir.“

— **Belföldi hírek.** (A z u d v a r B u d a p e s t e n.) A királyi pár Gödöllőről a budai vár-lakba költözik, a hol két hétig tartózkodik. Ez idő alatt több udvari ebéd lesz. (A király a z a g a n c s k i á l l i t á s o n.) A király meglátogatta az agancskiállítás a Vigadó kistermében s félóránál tovább nézte nagy érdeklődéssel. (J ó z s e f f ő h e r c z e g j u b i l e u m a.) Miskolcz város képviselőtestülete a polgármester indítványára József főherceget, városa diszpolgárává választotta; honvéd parancsnokságának jubileuma alkalmából feliratilag üdvözölni fogja. Hasonló határozatot hozott Eger, Pécs, és Baja város képviselőtestülete is. (S z e g e d i k ü l d ö t t s é g a k i r á l y e l ő t t.) Szeged város küldöttsége tegnapelőtt nyújtotta át a királynak a harmadik egyetem ügyében készített memorándumot. A király a küldöttségnek ezt válaszolta: „Megelégedéssel hallok Szeged városának, anyagi és érte mi színvonalának emelésére irányuló törekvéjét és legyenek meggyőződve, hogy kérelmük annak idején, ha e kérdés véglegesen megoldható leendő részéről úgy, mint kormányom részéről is, minden érdekek alapos megbirálásával kellő figyelemre fog méltatni.“

— **Külföldi hírek.** (T a a f f e v e r e s é s g e.) Az osztrák képviselőházban a Taaffe-kormány nagy vereséget szenvedett. Tudvalevőleg Taaffe kijelentette, hogy a prágai ostrom-állapot okait csak a bizottságban terjesztette elő. A ház Pernesdorfer indítványára 161 szóval 60 ellen elhatározta, hogy a bizottság tárgyalásai nyilvánosak legyenek. (Taps.) A választási reform első olvasásánál Taaffe kijelentette, hogy 3 nagy klub ellenzése dacára is ragaszkodik javaslatát alapeszméjéhez, de hajlandó a fennálló jogkörök megkímélésére a megfelelő utat keresni. Hírlik, hogy valamennyi német

dig joggal nevezhetik magukat a világ legudvariasabb és legelőzékenyebb nemzetének.

A párisi művész nő szeme felcsillant e szavakra.

— Hogy az előzékenység mennyire uralkodik a francia nép mindegyik rétegében, — kezdé — arra egy történetet mondok, melynek magam voltam a hősnője. Csekélység az egész, de jellemző. A Drout hotelben voltam, Páris é fényes, nagy árverési csarnokában, egy ködös, esős, borult novemberi napon. Étesítettek, — hogy egy előkelő firma bukása folytán remek selyemdarabok kerülnek újra, siettem hát, hogy esetleg valamint szerezhsek olcsó áron toillettemhez. Vettem is egyet-mást. Közel két óra folyt el, mikor ismét az utcára léptem. Az eső zubogott mintha öntötték volna. Volt esernyőm és kocsim ugyan de véletlenül az utca másik oldalára került, hová a párisi élet zaja és zsi-bongás folytán egy hang sem hallatszott át, hasztalan kiállottam, szóltam. Könnyű esernyőmmel és selyem, kivágtott cipőimmel lehetetlen lett volna, hogy átmenjek, mert a járdák mellett csatornában egész folyam zuhogott, — hömpölygött tova.

Egy percig tehetetlenül állottam ott, — egyszerre azonban megszólal valaki mögöttem: — Tiz souéert átviszem!

Visszafordu tam, egy erős, törzsökös munkás embert láttam magam előtt, két bluzban. Ha vén és c-unya lett volna, egy percnyire sem haboztam volna, hogy elfogadjam-e ajánlatát, de fiatal volt és szép sötét szemekkel, gondozott barna körszakállal, Kalandokra nem igen vágytam. Mit szólnak a lapok hozzá? Ha esetleg egy szemfüles riporter meglátná? De hát a kényszerűség, és a pillanat zavara rövid vonakodás után elfogadtatta velem az ajánlatot. A fiatal munkás lehajolt és felemeit,

— kezében tartott, mint valami kis gyermeket. Egyik kezemben az ernyőmet tartám, a másikkal átkaroltam nyakát.

Vagy husz lépést haladt, épen a hömpölygő, piszkos ár közepén voltunk, mikor egyszerre csak megállott

— Csókoljon meg! — mondá.

Meglápetve és borzadva néztem rá. Megbolondult? De ő nyugodtan és elhatározva ismétlé:

— Csókoljon meg, vagy pedig leteszem ide a pocsolóyára.

A helyzet menthetetlen volt. Kiáltás? De mégis csak térdig állott a pocsolóyában, nem használ. Kinevetett volna és tovább megy, én ott maradok botránynak. Nem volt mit tenni, abszolte nem volt! Behunytam szememeim, az ernyőt mélyebbre vontam, hogy e takarjon bennünket és könnyen, futólagosan érintetem ajkammal arcját. Meg volt elégedve. Kocsimhoz vitt. Meg kellett vallanom, hogy ilyen furcsa helyzetben alig voltam. Mig kocsim mélyébe bujtam, előveszem tárczámat, hogy fizessek. Elutasító mozdulatot tett:

— Mit gondol felőlem — mondá szinte sértődve.

Ezzel megfordult és eltűnt. Haragudhattam volna rá? Nem, mindenesetre erőszakoskodott, de bókol is. És későbbi magaviselete, midőn fizetésre került a dolog, olyan előzékenységre vallott, hogy mindent meg kell neki boesátani. És most mondják meg, ha nem a legudvariasabb nép-e a francia.

A művé-ző elhallgatott s a társaság egyhangulag igent bólintott. Az öreg generálisné kiitta théáját és a vendégeinek mosolygása között csak annyit szót:

— No velem ilyesmi nem történt volna... Fordította: L.

képviselő egyszerre lemondani készül, hogy a kormányra pressziót gyakoroljon. — (A bécsi polgármester lemondása.) Prix, Bécs város polgármestere, kit utóbb saját pártívei is megtámadtak több alkalommal, benyújtotta lemondását.

T. M. K. E.

Debreczen, okt. 24.

Lapunk egyik dolgozó társa: dr. Boldi-sár Kálmán városi t. jegyő penditette meg először azt az eszmét, hogy a tiszavidéki magyarság a mármaros-i havasoktól le a bihari hegyekig fogjon össze és alkossa meg azt a nagy misszióra hivatott egyesületet, a melynek címével azóta nem egyszer találkozhatott a nagy közönség a lapok hasábjain.

E körülmény a legörvendetesebb, mert hiszen a fölvetett eszmére nézve az, hogy foglalkoznak vele, megbeszélnek, megvitatják, csak hasznos lehet és annak minél sikeresebb testté válását segíti elő.

Különösebben ki kell emelnünk és pedig kiváló dicsérettel a mármaros-szigeti sajtót, mely a leglelkesebben karolta föl az eszmét és már több ízben adott tért hasábjain a mármaros-vármegyei közélet kitünőbb férfinak, hogy a megalakítandó hazafias egyesület létrejötte érdekében és jövőjéről mondják el véleményüket.

Csak nem régen volt alkalmunk reprodukálni egy hazafias szelentől áthatott cikket, a melyet egyik mármaros-szigeti lapban dr. Hollóssy István tett közzé, ezzel az eszmével foglalkozva, most ismét örvendetesen lehet tudomásul vennünk, hogy az érdekelt vidéki sajtó nem lankadt fáradtsággal teljesíti kötelességét. Miklós Gyula tollából egy újabb cikk jelent meg, a mely a tiszavidéki sajtó munkásainak együttes és vállvetett tervszerű agitációja mellett megfontolni valókat mond el és ebben csatlakozik a dr. Hollóssy István által fölvetett azon tervhez, hogy a hírlapírók együttes működése megbeszélés tárgyává volna teendő.

Azább egész terjedelmében közöljük a Miklós Gyula „Egyesült erővel“ címmel megjelent cikkét:

M.-Sziget, 1893. okt. 19.

„A debreczeni hírlapok egy kitünő eszmét penditettek meg: a „Tiszavidéki magyar közművelődési egyesület“ megalapításának eszméjét.

Dr. Hollóssy István a „Mármaros-i Hírlap“ 40-ik számában azt indítványozta, hogy a tiszavidéki hírlapírókat hívják meg a debreczeni — mint központi — hírlapírók egy előleges értekezletre, mely után közös megállapodás szerint működniük édes mindnyájan.

Dr. Hollóssy István eszméje élénk visszhangra talált az egész tiszavidéki sajtóban és az összes lapok magukévá tették e szent ügyet, melynek ha küzdelmes is, de nemes kivitelezése édes mindnyájunknak közös érdeke.

Szomoruan köztudomásu tény, hogy a szomszéd megyékben a maroknyi magyarság óriási élet-halálharcot vív a folyton hatalmasabb dákórománizmussal.

A nemzetiségi agitátorok tántoríthatatlan, önmegtartó fanatizmussal zuznak össze mindent a mi magyar, hatóságaink pedig vétkes indolentiával hunynak szemem minden törvénytelenség előtt.

Megyénkben is van két közművelődési egyesület: magyar és román. A magyar hallgat, mintha létét is szégyelné. Évek óta egyetlen mozzanatot sem tett a közművelődés, vagy a magyarság érdekében.

A román azonban tesz, cselekszik, bizonyítják az oláh nyelvű körlevelek, melyek közül egész terjedelmében közöltünk egyet, a mult

évben, mely alá Petru Mihály magyar országgal ülési képviselő volt írva.

A románok nyíltan működnek és a magyar közigazgatási hivatalnokok egy része nyugodtan hájasodik a — husos fazék mellett.

Ha a tevékenységre hivatottak, a nembánomság, a tespedtség sarában hevernek, a nyilvánosság, a sajtó munkáinak kell megmozdulniok. A tiszavidéki hírlapírók ezért indították meg a szép mozgalmat, melyet kell, hogy elismerés, hogy siker koronázzon.

Kétszer tesz, ki gyorsan tesz.

Nagyon helyes volna, ha a debreczeni hírlapírók még a jövő hóban meghívnák kollegáikat és komoly megbeszélés tárgyává tennék azt az ígét, mely kell, hogy testet öltöjön.

A lelkes fogadtatás, a melyben a mindenestire életre való eszmé előre is részeseül, még inkább méltóvá teszi az ügyet arra, hogy minél szélesebb körben foglalkozzunk vele. — Városunk irányadóinak és a közügyek iránt érdeklődő szereplő férfiaknak véleményét szívesen közlünk lapunk hasábjain. Hozzá kell ehez szólani azoknak, a kik Debreczenben, mint jövő székelyén az egyesületnek hivatásszerű oszlopi és támogatói lesznek. Különbö a tárgyra vonatkozólag ma kaptunk egy cikket dr. Boldisár Kálmán, az eszme első fölvetője tollából, a melyet lapunk holnapi számában közlünk.

A debreczeni egyetem.

Debreczen, október 25.

Meg voltunk arról győződve, hogy mindazon adakozások, a melyek eddig történtek a debreczeni egyetem céljaira, legföljebb előfutárai voltak a nagylelkűség, a nagy arányu, valódi debreczeni áldozatok és az ama nyilvánulásának, melylyel ósvárosunk lakossága fogja fellendíteni a debreczeni egyetem ügyét. Látni fogjuk, mint látunk évszázadokon keresztül, a hazájáért, vallásáért és városáért mindig tettekre kész polgárt, ki fényes tettekben siet nevét megörökíteni a szorgalmának gyümölcsét helyezni a közérdek oltárára. Imé a város legjobbainak felhívása, melylyel a város polgárságát az ügy felkarolására szólítják fel a mely itt következik:

„A debreczeni ref. főiskolának bölcsészeti fakultással és tanárképzővel kiegészítése oly közhajjú lett, hogy az ev. ref. országos zsinat is elsőrendű szükségnek jelentette ki azt, valamint a kolozsvári egyetemen kopcsolatban hozandó theologiai fakultás létesítését is.

A debreczeni kollégium tovább fejlesztésére Debreczen város képviselő-testülete és a debreczeni ev. ref. egyház tekintélyes összeget szavaztak meg. Eltekintve ez alapítványoktól melyek a nagy cél valószínűsítésére nem elegendők, e nemes város kebelében működő minden rendű testületek és egyes polgárok részvételét és érdeklődését is felkelteni és biztosítani óhajtjuk, hogy jóakarattal járuljanak nevezett főiskolánk emeléséhez, mely minden polgárra közhatalmas lesz, magára városunkra pedig visszaható fényt vetend, mert tudományos tekintetben méltán emelendi azt a magyar alföld fővárosává. Valóban mint a multban volt, ugy a jövőben szeretett városunk emelkedésének, nagygyá, virágzóvá tételének s messzeható hírének, szellemi és anyagi gazdaságának egyik leghatalmasabb tényezője a főiskola leend.

E nagyfontosságú közművelődési mozgalom megismerése és módzatainak megbeszélése céljából szükségesnek láttuk egy széleskörű értekezlet tartását folyó évi október hó 27-ik napján délután 4 órakor, a város háza nagytérjében, melyre tisztelettel meghívjuk és felkérjük.

Debreczen, 1893. Október 24.

Kiss Áron, Gr. Dégenfeld Schomberg József, püspök, főispán,

Simonffy Imre, kir. tanácsos, polgármester.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a kiváló nevekkel alájegyzett felhívásnak nagy és fényes sikere leend. Kifejezést adunk még is azon óhajunknak, hogy az értekezlet megismételtetnék egy vasárnap napon, hogy ekkor a hétköznapon munkával elfoglalt polgárság és hivatalnoki osztály is egybegyűjtessék. Számos törzspolgára van városunknak, kiket az értekezleten felszólaló kiváló férfiak, Márk Endre, Balogh Ferencz theol. tanár, dr. Baczy Lajos jogakadémiai tanár előadása bizonyára föllekésítene ez az ügynek erős fellendítésére szolgálva. Minél több lelkesítő és felvilágosító momentum, annál több sikere remélhető a mozgalomnak.

A nevezett szónokok közül dr. Baczy Lajos a jogakadémia felelősségéről, Balogh Ferencz a bölcsészeti fakultás, és tanár képző intézet felállításának szükségéről, Márk Endre pedig a debreczeni egyetemről általánosságban fognak szólani. — Bizonyára sokat tenne, ha a nyomtatásban elterjesztendő beszédeket minél több helyen hallgatók megélték szóban is. A közvetlenül érintő magyarító beszéd meghallgatására ezért lenne alkalmas a későbbi vasárnap nap.

Irodalom — Művészet.

* Török József ünnepzése Közöltük azt az üdvözlő levelet, a melyet a M. Tud. Akadémia intézett rendes tagjához, dr. Török József kir. tanácsos urhoz, az ev. ref. főiskola kitűnő tanárához azon alkalomból, hogy a magyar természettudomány veterán művelője elérte akadémiai tagságának 50 éves jubileumát. Megemlítjük, hogy Török József jelenleg az egyetlen akadémikus, a ki már a nyolcvanadik esztendő teltébe. Annak a tartós és tevékeny generációnak a szülőtte, a mely testben és különösen lélekben évszázados fiatalságot nyert jutalmul. Megemlítjük, hogy a jubilans akadémikus 1842-ben mint szigorló orvos „A magyar mezőgazdaság közgazdaságilag nevezetesei termékeiről” írott művet írt s ennek az alapján választott meg 1843-ban a M. t. akadémia tagjává.

* Debreczen a M. T. Akadémiában. Debreczen neve több ízben szerepelt a M. T. Akadémia I. osztályának hétfőn tartott ülésén. Először Váczy János vendég tartott felolvasást Kazinczy Ferencz leveleinek a M. T. A. által kiadott új kötetéről, melyben különösen a debreczeniekkel folytatott levelezés az érdekes. Az u. n. arkádiai pörhöz tartoznak, a mely abból keletkezett, hogy a debreczeniek nem fogadták el Kazinczynak Csokonai sírmelegére szánt feliratát („En is Arkádiában születtem”), mert Arkadia első sorban szamárlégitől volt híres. — A vendég felolvasók közt volt továbbá dr. Balassa József, a debreczeni főreáliskola kiváló tanára is, kinnek a Szlavóniai magyarokról szóló értekezését dr. Halász Ignác lev. tag olvasta fel. Szlavóniában ugyanis 68.797 magyar van, aki nagyrészt csak újabb időben vándorolt oda. Balassa nem ezekről, hanem arról a négy faluról szól. (Rétfalu, Haraszi, Szent-László, Horrod), mely még a közporkorban telepedett oda. Ezek — nyelvüket tekintve — nagyon sokat megőriztek a kódexek nyelvéből, megőriztek sok sajátos szólásformát, szavakat és hangolvasási terméket is. A kamarát ólnak, a tüzet szénnek, a ruhát szernek nevezik. A maguk fajta ember fehérszeres, mert mindig fehéren jár; aki pedig fekete ruhát visel, az nekik fekete szeres. Így például az urak fekete szeresek.

* Dicsőfi József „Evangélium Elmélkedése” című munkájának

19-20 iva a hó 28-tól a Telegdi-féle könyvkereskedésben kapható.

* Jókai jubileuma Temesvárott. Temesvár tanácsa fényesen sikerült Jókai-jubileumot rendezett. Jelen volt a város színe java. Katona tisztkar és a szerb papság is, csak a kath. klerus maradt távol. Az ünnepet a Berlioz-féle. Rákóczy indulóval kezdték, mire a himnusz énekelték. Ezután Gozdu Elek királyi ügyész ünnepi beszédet mondott, és Dobó László elszavalt a alkalmi ódóját, mely után két leányka megkoszoruzta Jókai szobrát. A Szózat élénklése képezte az ünnep betejzését. — Eger város képviselőtestülete, Jókai Mórty egyhangulag díszpolgárává választá, a jubileum alkalmával pedig üdvözlő iratot küld a koszorús költőhöz.

Népfölkelő naptár.

Debreczen, Október 25.

A „Csokonai nyomda és kiadó részvénytársaság” legújabb hasznos vállalata a „Népfölkelő naptár”, melynek tárgyában szerkesztője, Hoffman Sándor, ki a naptáron nagy buzgalommal és kellő szakértelemmel dolgozik, a következő felhívást bocsátotta ki:

„Tisztelt uram!

Részint mint fölkelő tisztjelölt, főleg pedig, hogy mindazon urakat — kik népfölkelés felhívása esetére a tiszt állásra kijelölve lettek — a népfölkelés megszervezésével körülményesen megismertethessem, — a népfölkelésre vonatkozólag eddig kiadott utasítások és hivatalos könyveket beszerezvén, azokat hosszú időn át beható tanulmányozásom tárgyává tettem, és ezek nyomán sikerült is egy „Népfölkelő zsebnaptár”-t összeállítani, mely feltűnteti mindazon tudnivalókat, melyek a tiszt állással szoros kapcsolatban vannak.

Mélyen érdeklődök tehát uraságodnak is e naptárt beszerezni, hogy útmutatóul szolgáljon a diszes tiszt állásban, melyet annak idején betölteni hivatva lesz.

Különösen kiemelendőnek tartom, hogy ezen kiadvány magában foglalja évfolyam és kijelölés szerinti népfölkeléshez beosztott összes nyugállomány- és szolgálaton kívüli viszonybeli tisztjeiket, továbbá a beosztott tisztjelölteket, orvosokat és állatorvosokat.

A naptár nyolczadrétű kemény vászon diszkötésben csinosan kiállítva, 1893. évi decz. hó 1-én fog megjelenni a következő tartalommal:

1. Naptári rész. 2. A királyi család genealogiája. 3. Katonai szünnapok. 4. A közöshadsereg szervezése. 5. A köz. h. dsereg csapattestei fegyvernem szerint. 6. A m. kir. honvédelmi minisz. és ügyköre. 7. A honvédség szervezése. 8. A honvéd kerületi parancsnokságok székhelyei. 9. A honvéd gy. dándár parancsnokságok székhelyei. 10. A honvéd gy. ezred parancsnokságok székhelyei. 11. A honvéd zászlóaljok székhelyei. 12. Az 1886. évi XX. t. cz. a népfölkelésről. 13. A népfölkelési járások székhelyei. 14. A népfölkelésről általában. 15. Ruházat, felszerelés és illetek. 16. A népfölkelő tisztek kijelölése. 17. A népfölkelő tisztek kinevezése. 18. A népfölkelő tisztek ruházata. 19. A népfölkelő tisztek illeteke. 20. A népfölkelő tisztek beosztása. 21. A népfölkelő tisztek feladata békében. 22. Kivonat az öltözet és felszerelési szabályzatból. 23. Kivonat a gyakorlati szabályzatból. 24. Kivonat a naptári részben. 25. A népfölkelő tisztjelöltek névsora évfolyamonként. Előfizetési ár 1 frt. — Hogy a nyomtatandó példányok felől kellő tájékozással bírnak, tisztelettel kérem, sziveskedjék megrendelését legkésőbb folyó év november hó 1-ig — a „Csokonai könyvnyomda és kiadó részvénytársasághoz” Debreczenben intézni.

Hoffman Sándor, népfölkelő tisztjelölt,

A vállalatot, a mely iránt már is rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik, amagunk részéről is melegen ajánljuk olvasóink pártfogásába.

Színház.

* **Huszonnegyedik előadás.** A Xantippe feleségről Socrates is irhatott volna pompás bohózatot, még pedig akár azzal a véggel is, hogy Xantippe végül felsül s a papucshős ke-rekedik felül. Így írta meg azt azóta sok auk-tor, a többi közt a magyar Szigligeti Ede („Fenn az ernyő nincsen kas”) és Csiky Gergely („Buborékok”) valamint ez a hálás bohózat-anyag van feldolgozva színházunk teg-napi bemutatójában is, a melynek czime „Man-godin ur felesége”, Blum és Toché szerzőktől. A pompás bohózatot a buda-pesti városligeti szinkör számára lefordította Fe ny é r i Mór, a szinkör tagja, ki Debreczenben is színészkedett. A darab tegnapi be-mutató előadását nem sokan hallgatták meg, de a ki ott volt, pompásan mulatott a bohózat szellemességén és a színészek kitünő játékán. Tele van ez a bohózat meglepő fordulatokkal, kacagató helyzetekkel s igazi francia szelle-mességgel. Milyen jó bohóság például, mikor a festő azzal indokolja a jótékonyág általa fest-tett nemtőjének mezeitelenségét, hogy a nemtő — hivatalához képest — már szétosztotta ruháit a szegények közt. Meséje a darabnak következő: Mangodin ur és nem Mongodin, ahogy a szin-lap írja s még kevésbé Mongodin, a hogy ki-mondták, de Mangodén ur Alençonban lak-ik a feleségével és unokahúgával. Madame Mangodin szigorú erkölcsű s rendkívül érélye-s hölgy, a ki husz esztendő alatt a papucshősök mintaképévé alakította át a férjét. Elnöknője egy erénybizottságnak s e révén szörnyen irtó-zik a mitológiai képektől s épen ezért nem akarja hozzáadni unokahúgát egy festőhöz, mert az szerinte az erkölcstelenség terjesztője. Man-godinné asszony fiatal korában késsel védte meg egy izben az erényességét s ezt a kést üveg-burok alatt őrizte a szobájában. A kés-histó-riáját a pipogya urának kellett rendesen elmon-dani a vendégeknek. A második felvonás Man-godin ur szerelmi kalandjával foglalkozik, a ki, mikor a felesége rajta csipi, boldkórnak teszi magát s az egész kalandját letagadja. Turpissága azonban kiderül s következik a büntetés. Mangodinné asszony három évre pusztára száműzi az urát, de a helyzet hirtelen megváltozik. A boldogtalan papucshóst meglátogatja egy iskolatársa, a ki nem más, mint az a fiatal ember, a ki ellen 20 év előtt késsel védekezett volna Mangodinné asszony. Ekkor kiderül, hogy ő nagysága azt a híres kést csak narancshámózára használta, de a fiatal-emberrel való ellenkezése annyira lanya volt, hogy Berneret ur husz év multával is gyönyörűséggel gondolt azokra a kedves per-czekre, melyeket az erényesnek híresztelt urhölgy társaságában töltött. Mikor Mangodin ur meg-ismerte a helyzetet, egyszerre a sarkára áll s hirtelen ő lett ur a háznál; volt oly gyön-géd, hogy Bernerettel elhitette, hogy a kaland hősnője nem a neje, de ennek nővére volt, ha-nem unokahúgát odaadta a festőnek, ő meg úgy élt aztán, — a mint neki tetszett s az asszony ur a l k o d á s á n a k vége lett. A darab főszerepe (Mangodin) Andorfi kezében volt, a ki benne valóban pompás bohó-zati alakítást nyújtott s egyes mozzanatait, akár a kés-história elmondását, akár a holdkórosság pantomimikáját, a pillanatnyi hő-iességnek gyá-vaságba való átcsapását s még többet is, fonog-raffal, fotografiával kellene megörökíteni. Egy-két rögtönzését („a hold valóban szép s üte-

mény”, „én csakugyan kómi-kus vagyok” sat.) a sok jó részletért elengedve (de nem is vol-tak rosszak) legföljebb játékának befejező ré-szeit (Mangodinné leszállását, térdre lökését) találtuk tragikusabbaknak, mint a hogy a bohózat hangulatai megengednek. Mindent összevéve, Andorfi nagyon jó bohózáti színész s az a szerencséje is meg volt tegnap, hogy az egész személyzet a kezére játszott s együttvéve összevágó, gyorsan gördülő előadást produkáltak. Lubrincz Julia (Rosalie) jó Xantippe-alakot, Krémer (Rabotau) ügyes karrikatur alakot produkált, valamint ügyes volt Rózsahegy, a François inas szerepé-ben. Jól volt p. o. megjátszva, a mint Mangodin ur levelét elkapja s viszi Clorindának. Ennek szerepét Horváth Paula játszotta sikke-sen. — A többi szereplő volt Pálfi Irma (Lucienne), Péchy Kálmán (Fougerolles), Sán-dor Emil (Berneret), Hevesi (prefet) sat. Ki kell emelnünk a rendezést, mely a holdkó-rós-jelenetekben elég ügyes volt s az esteli festői-atelier berendezésében is jól nyilatkozott. Ma a darabot ismétlik, ajánljuk mindenkinek a figyelmébe, a ki ebben a tragikus korszakban még nem felejtette el a nevetés művészetét.

* **Színészek nyugdíjháza.** Az orsz. színész-egyesület nyugdíjintézete nagyon előnyös áron kaphatja meg a Pallavicini örgróf surányi kas-télyát. Az örgróf ugyanis a kastélyt s a hozzá tartozó 14 holdnyi parkot 27,000 frtét hajlandó átengedni a nyugdíjintézetnek, noha magánosok részéről azért már 35,000 frtot is ígértek. A kastély kitünően lesz berendezhető az agg szí-nészek menedékhelyéül.

Vegyes hírek.

* **A geszti új pap** Geszten, a Tisza család ősi birtokán, vasárnap fölötték be a megüresed-tett lelkészi állomást. Nagy Endre s. keresztu-ri lelkész 30, Pokoly József 87 szavazatot kapott. Lelkészszé tehát Pokoly Józsefet, főis-kolánk volt kitünő növendékét választották meg, a ki most az ifju Tisza Laios nevelője.

* **A Károlyi grófok új várkastélya.** Gróf Károlyi István nagykárolyi ősi kastélyát jövő tavasszal lebontatja s helyébe ó-német stíli várkastélyt épített csapóhidakkal, őrtoruyokkal, vár-erkyekkel, csinos ablakokkal és kapukkal. A tervet Menig F. csinálta. Az építet körül belül falmillió forintba kerül.

Táviratok.

(A „Debreczeni Ellenőr” s. tudósítójától.)
Budapest, okt. 26.

Bécs polgármestere leköszönt.

— Érk. d. e. 12 órákor. —

Dr. Prix bécsi polgármester leköszönt. Leköszönését megelőzte egy millió forint n ál n a g y o b b é r t é k ű értékpapír önké-nyes eladása, a mit a tanács tévedésből el-követettnek deklarált. A botrányok is az ő elnöklete alatt érték el tetőpontjukat a községtanácsban.

A bécsi parlamentben a választási re-form felett vitatkoznak. A reform úgy a pár-tokcompromissumának útján fog elintéztetni.

Főispáni beiktatás.

Érk. d. u. 2 órákor.

Ma ment végbe dr. Beöthy László biharmegye főispánjának ünnepélyes beiktatása. Az ünnepély az egész megyét Nagyvárad falai közé hozta. A „Fekete Sas” nagytermében és két melléktermében rendezett bankettre jelentkezők száma nyolc százat megüti. — Megérkeztek Hajdumegye részéről Rásó Gyula kir. tan. és alispán a küldöttség élén, Debreczenből Ábrám főügyész 4 tagu, Nyiregyháza Kállay főispán 8 tagu de-putációval; valamint Kozsvár 2 küldöttje. Tisza Istvánon és a biharmegyei képviselőkön kívül, kik egy-két kivétellel mind jelen vannak az ünnepen, megérkeztek a fővárosból Mikszáth Kálmán, Münnich Aurél, Pulszky Gusztáv, Naményi Ambrus, Chorin Ferencz Dániel Gábor, Papp Géza orsz. képviselők és Gá-járy Ödön, a Nemzet f. szerkesztője sat. A csütörtök délelőtt tartandó tisztelgés impo-záns lesz.

Cseh nyelv az izr. templomokban

— Érk. d. e. 12 órákor. —

Rakovitzban az ifjucsehek egyesüle-tét az alapszabályokban meghatározott hatáskör tullepése miatt feloszlatták. Az egyesület ugyanis az ottani izraelita hitközség előjárósághoz intézett átiratában azt követelte, hogy a zsidó templomokban a cseh nyelvű isteni tisztelget hozassék be.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a segéd és ke-zelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a deb-reczeni távirda hivatalnál október 25-én: Változó, de-rült hűvös.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A debreczeni állami időjelző állomás jelentése. 1893. Október hó 25-én reggeli 7 órákor Hőmérséklet 5.4 C. fok. Légnyomás 771.5 millim. Szélirány Délnyugati Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 1 millim. Ugy ezen idő alatt legmagasabb hő-mérséklet 11 fok. Legalacsonyabb hőm. 1 fok.

Séta hangverseny a Margit fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színházi előadások kezdete este 7 órákor. Okt. 27-én. d. u. 4 órákor értekezlet a deb-reczeni egyetem tárgyában a városháza nagytermében.

Október 27. A debreczeni beteg-ségélyző pénztár közgyűlése délelőtt 9 órákor a városházán.

November 1. Egyházközségi közgyűlés.

— **Adakozás a debreczeni egyetemre.** A derecskei ref. egyház presbitériuma követi az alföldi tehetős gyülekezetek nemes példáját. Presbitériuma közelebb tartott közgyűlésében egyhangulag nagy lelkesedéssel ötszáz frtot szavazott meg a debreczeni egyetemre s elren-delte, hogy a hívek körében házankénti gyűjtést eszközöl, melyet az őszi mezői munka befejezé-se után kezd meg.

— **Halottak napjának** előkészületei látszanak meg utcáinkon. A boltok kirakataiban szebbnél szebb koszorúk láthatók, valamint a sírok feldíszítéséhez szükséges tárgyak és vilá-gító szerek is. A kegyelet szép érzésének nyilvánulási ezek s a nemes érzelm fényéből sugár jutja családra a magánember által könnyek-vel áztatott sírokra és megemlékezik az egész nemzet is a maga nagy halottairól. Itt em-lítjük meg, hogy a budapesti egyetemi if-juság is megállapította a november elsei kegye-letes ünnep programját. Irányi Dániel sirjánál egy szép tehetségű, lelkes debreczeni ifju fog szónokolni ifj Komlóssy Arthur II. é. jogász. Komlóssy Arthur ügyvéd fia.

— **Öngyilkosság a pusztán.** A debreczeni IV. kerületi kapitánysághoz ma d. e. az a jelentés érkezett, hogy Hutflesz Kázmérnak szepesi első számú tanyáján magát Hajnal Gábor csordás hajnalban felakasztotta. A rémes cselekedetet a pelyvás ólban követte el. A né-vezett rendőrség részéről Simon Miklós fogal-mazó ma d. u. a helyszínére utazott a ható-sági intézkedések végett.

— **Elhunyt hirlapíró.** Sipos Bálint, a „Deb-reczen” egykori belmunkatársa, ma reggel elhunyt. Szép reményekkel lépett a hirlapírói

pályára, az élet s a viszonyok sulya azonban korán lerokasztották. Alig 30 éves korában hunyt el, de pályájától már régóta elszakadt és önmagával is meghasonolva. Béke lengjen a jobb sorsra méltó ifju sirja felett!

— **Halálozás** Békési Gyula kir. tan. és tankerületi főigazgató urat családi gyász érte anyósának, özv. Kubek Sándorné urhölgy elhunytával. — A családi gyászjelentés így hangzik:

„Mély fájdalommal tudjuk szeretett édes anyánknak, özv. Kubek Sándorné, szül. Gaal Teréziának, élte 58-ik évében hosszabb súlyos szenvedés után f. hó 24-én, d. e. 9 órakor történt elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 26-án d. e. 10 órakor fognak a hüvelyke-utcza 1065. számú háznál tartandó rövid ima után a Kossuth-utcza temetőben ő-ök nyugalomra tétetni. Debreczen, 1893. október 24. A boldogult gyermekei: Mária és férje Békési Gyula, Iván, Erzsi, Szilárd, Sándor, György és Margit; a közel s távoli rokonok nevében is.“ — A temetést a „Kegyelet“ temetkezési intézet rendezi.

— **A taligások.** Sok kellemetlensége volt már a debreczeni közönségnek abból kifolyólag, hogy a taligások, de különösen a tűzifa szállító szekerek nem voltak megbízhatók a fuvaroztatások a kávéval. Mindkettőre járművek tulajdonosai nem a kalapjuk mellé tették a plébániablátskára írott számokat — mint a hogy azt a rendelet szerint tenniük kellene — hanem felszegezték a járművekre, hogy valamiképp meg ne lássa a fuvaroztató. Ezenkívül két-három taligásnak és szekereinek van egy és ugyanazon száma. Most hogy a hűvösebb őszi idők beálltával a fahordó szekerek szezonja megkezdődött, a vásárfelügyelőség intézkedése folytán most látják el a szekereket és taligásokat az új táblákkal, melyeket a fuvarosok kalapjuk mellé tűzve tartoznak viselni. A táblák domború nyomásnak; a szekereké fehér alappal, zöld kerettel, alól két nyomott buzakalással, közepén a szám van; a taligásoké fehér alap, barna keret, s a szám mint az előbbinél a közepén van. Figyelmeztetjük tehát a közönséget, hogy a régi festett táblákkal ellátott fuvarosokat — mint megbízhatatlanokat — mellőzve, az új fajta táblákkal ellátott jármű tulajdonosokat fogadják fel, melyet egy tekintettel a fővegeik mellé tűzött táblára, azonnal meglehet látni. — Az effajta táblákkal ellátott fuvarosok a vásárfelügyelőségnél nyilvántartásban vannak s ezáltal mindenféle kellemetlenség azok részéről ki van zárva.

— **Alakuló közgyűlés.** Az iparos ifjuság dalegyesülete a napokban tartotta alakuló közgyűlését. Tisztségviselőkké következők választottak meg: elnök Kiss Sándor a „Phönix“ bizt. társaság hivatalnok, titkár Friedvalszky Rezső, szertárnok Vitárius Benjámín; Gyenge Lajos, Nemes István, Zeengevald Gyula, Madarász Gyula és Bay László bizottsági tagok; karnagy Vargha József az ev. ref. felsőbb leányiskola zene és ének tanára.

— **Hymen.** Weisz Lajos, a Gyenes és társai fővárosi cég tagja, e hó 29-én vasárnap délelőtt 11 órakor vezeti oltárhoz a dohány utcza 12. templomban özv. Gutmann Ignácné urnő kedves és szép leányát Josefina kisaszonnyt.

— **Bezárt óvoda.** Az árok utcza városi kisdóvoda növendékei között néhány roncsoló toroklob eset fordulván elő, a polgármester ur elrendelte az óvodának bezárását november 1-ig.

— **Presbiteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbitériuma okt. hó 26-ik napján csütörtökön d. u. 3 órakor folytatólagos közgyűlést tart. Tárgy: a múlt vasárnapi közgyűlésről mel-radt ügyek tárgyalása.

— **A tiszántúli ev. ref. egyházkerület mileniumi bizottsága** e hó 28-án délelőtt 9 órakor gróf Dégenfeld József főispán elnöklété alatt ülést tart a ref. főiskola tanács termében; a bizottság tagjai — tudvalevőleg — Széll Kálmán esperes, Balogh Ferencz és Gé-

resi Kálmán akadémiai tanárok, Könyves Tóth Kálmán ev. ref. lelkész, György Endre és Thaly Kálmán tanács bírák.

— **Halálozás.** Moldoványi Ignác, debreczeni polgár tegnap este 6 órakor elhunyt. Temetése holnap délután 6 órakor lesz a Péterfia-utcza 931. sz. háztól. Halálát neje, szül. Kovács Teréz, gyermekei: Irma, Kopányi Andrásné, Nándor és Ilona gyászolják.

— **Tartós gyógyszer.** Fájó almas csuznál a derék testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll féle francia borszesz és só“-val való bedörzsölés sikerrel használható. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utávételre Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauhen 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Az iparos segédek szakrajz-tanfolyamának szervezete.

Debreczen, október 25.

Iparosaink művelődésének remélhetőleg már néhány nap múlva új tényezője kezd meg a kir. tanfelügyelő kezdeményezése folytán jótévő működését: két évre terjedő szakrajz-tanfolyam iparos segédek számára, az állami főreáliskola védő szárnyai alatt. — E tanfolyam nagy befolyással lesz a fiatal iparos nemesedék értelmi, szellemi képességeinek, kézi ügyességének továbbfejlesztésére, valamint izlése nemesítésére. Tanult, képzett, ügyes iparosok boldogulhatnak ma már csak a megélhetésért folytatott lázas versenyben.

Ezért saját érdekében cselekesznek az iparos segédek, ha az iparos-tanoncz iskolában szerzett jobban mondva annak segítségével megtartott elemi ismereteiket a szakrajz-tanfolyam tovább fejlesztik, gyarapítják és szabad idejüket, mely a munka időn kívül részükre fennmarad sörházak és kocsmák helyett a tanfolyam hasznos óráin töltik el.

Mert ez a tanfolyam őket oly szakbeli jártasság szerzéséhez segíti, melynél fogva képesek lesznek tervezésre, mintázásra, tervrajzok leolvasására és kivitelére, vázlatok megértésére és kiegészítésére; másrészt pedig arra képesíti őket, hogy az ipar önálló folytatásában előforduló irodai könnyebb munkákat ellássák.

A tanfolyamra jelentkezőket Fazekas Sándor főreáliskolai igazgató már is előjegyzésbe veszi.

Tájékoztató és buzdító közöljük a tanfolyam szervezetének a növendékeket közelebből érdeklő alábbi fontos részeit:

A szakrajz-tanfolyam ideje két évről (szept.—jun.) 10—10 hónapra, ez alatt az oktatás folytonos. A rajzoktatás vasárnaponként d. e. és d. u. történi, a tanfolyam más tárgyai esti órákban adatként elő. **Tantárgyak:** a) szabadkézi rajz, b) mértani rajz, c) szakrajz, d) mintázás, e) szám- és könyvvite, f) fogalmazás. Egyelőre csak az a)–c) alatt felsorolt rajzoktatást öleli a tanfolyam föl, a d)–f) alatti tantárgyakra csak akkor terjeszkedik az intézet ki, mikor a felügyelő bizottság szükségét látja és a kiadástól felelősségéről gondoskodott, vagy a jelentkezők száma kívánatosnak jelzi és lehetővé teszi a szükséges tanterv szerződését.

A szakrajz-tanfolyamra fölvetetnek:

a) oly iparos segédek, kik az iparos tanoncz-iskola három osztályát kellő sikerrel végezték; b) oly iparos segédek, kiknek az iparos tanoncz-iskola III. osztályáról nincs ugyan bizonyítványuk, de fölveteli vizsgálaton igazolják, hogy értelmesen olvasni, írni s a négy alapművelettel számolni tudnak, és a mértani alapfogalmakat legalább oly mértékben bírják, mint az iparos tanoncz-iskola III. osztályában elsajátítható; c) oly tanonczok, kik a f. évi 33.564 szám alatt kiadott „Szervezet“ értelmében a tanoncz-iskola látogatása alól fel vannak mentve. Önálló iparosok csak kivételesen vehetnek a tanfolyamban részt.

A tanfolyam nem ingyenes, a mérsékelt bieratási és tandij fizetése alól senki föl nem menthető; az egész évre kötelezett tandij részletekben fizetése is kivételesen engedtetik meg.

A tanfolyam a tandij fejében ellátja tagjait a szükséges rajz- és tanszerekkel, ezek azonban a tanfolyam tulajdonát képezvén, csak a tanfolyam helyiségében használhatók s onnét ki nem vihetők. Kivételt azon tanszerek képeznek, melyeket a segédek maguk vásárolnak be.

Evenként (legkésőbb július 5-ig) nyilvános vizsgálat tartandó, mely után annak és az egész éven át tanusított előmenetelnek eredményéhez képest a vizsgáló küldöttség megállapítja az osztályzatot.

Bizonyítvány csak a tanfolyam teljes és sikeres bevégeztekor adható ki, egyéb esetekben az igazgató és tanárok „igazolványt“ állítanak ki az illető kérés számára, osztályzat nélkül, csupán a szorgalom minősítésével. Az évi vizsgálatok alkalmával kiállítja a tanfolyam az összes munkálatokat. A szorgalomban és előmenetelben egyaránt kiváló iparos segédeket dícsérő oklevéllel, esetleg jutalombíjjal is kitünteti a felügyelő bizottság.

— **A debreczeni ingatlanok forgalma** a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál f. évi október 14-től 21-ig, 1. özv. Kovács Jánosné Horváth Mária veszi Czabán Dániel és neje Kovács Borbála új földét 500 frtért. 2. Molnár István és neje Nagy Zsuzsanna veszik Kovács Lajos és neje Nagy Julianna libakerti földét 400 frtért. 3. Koltárcsik József és neje Vida Sára veszik Vida András és neje Szücs Zsuzsanna csapó-kerti szőlőjét 155 frtért. 4. Geszti Sándor és neje Burai Julianna veszik Pál János és neje Nyeste Julianna csapó kerti szőlőjét 600 frtért. 5. Szilágyi Lajos és neje Dobczai Mária veszik Bancsi Gábor és neje Major Zsuzsanna homok-utca 2951 számú házat 1900 frtért. 6. Hevesi András és neje Molnár Julianna veszik Möricz András majorsági földje egy részét 200 frtért. 7. Stefanov János és neje Tokaji Julianna veszik Möricz András majorsági földje egy részét 200 frtért. 8. Szentpéteri János és neje Kelemen Julianna veszik Molnár István és neje Kis Sára új kerti szőlőjét 350 frtért. 9. Kecskés István és neje Tisza Eszter veszik Czeglédy Jánosné Horváth Julianna és társai új földét 1100 frtért. 10. Hegedüs István és neje Katona Julianna veszik Katona István és társai morgó-uti 637 sz. háza ondódi és új földet $\frac{10}{12}$ -ed részét 2166 frt 68 krért. 11. Balassa Károly veszi Boros József és neje Dögei Sára kút-utca 3252 sz. házas telke fele részét 300 frtért. 12. Balassa Károly veszi, Filótás Dánielné Szombathi Julianna ondódi földét 2500 frtért. 13. Balogh Ferencz veszi, Fekete Imre téglás kerti szőlőjét 440 frtért. 14. Pálffy József veszi, Nagy Gábor és neje Dobczai Sára új földét 150 frtért. 15. Nánási Ferencz veszi, Fehértői Mihály neje kerti szőlője egy részét 140 frtért. 16. Balogh József és neje Vig Zsuzsanna veszik, Győri Anna és neje Tisza Julianna csapó kerti szőlője egy részét 73 frtért. 17. ifj. Gyarmati István veszi, Papp János és neje Nagy Zsuzsanna ondódi földét 560 frtért. 18. Major Mihály veszi, özv. Szabó Istvánné Doszpoly Klára n. cserei kaszállóját 940 frtért.

Apró-cseprő.

Bajos az ördögöt megtésülni, ha kopasz!
Franczia közmondás.

Okos ember nem tesz próbára sem poharat, sem asszonyt.

Lope de Vega.

* **A hosszú haj ellen** A hollandi wallon egyházak képviselői nem régen gyűlést tartottak és ez alkalmával Perk tanár olvasott fel a hollandi egyház történelmének egyik kevésbé ismeretes szakáról. Ugyanis egy heves küzdel-

met említ fel, mely kétszázötven évvel ezelőtt játszódott le s a melynek központja Dordrechtben volt. Az ottani szinódus ugyanis rendeletet bocsátott ki, mely megtiltja a hosszú haj viseletét. A hollandok kezdetben rövid haját viseltek, a növekedő gazdagsággal azonban a hosszú haj lépett életbe, a mely szépen fürtökbe szedve omolt a vállakra. A pap-ág nagy része ebben „lósörényt” képzelt, vagyis az ember elállatosodását. A szinódus végre egyházi átokkal sújtotta a „hosszu hajukat” s ezeket még a közcavosoráktól is eltiltotta. Erre pártok képződtek a hosszú haj mellett és ellen s a küzdelem mind hevesebbé vált. A hosszú haj ellen küzdők pártvezére Borstius dordrechtli lelkipásztor volt, a kit a harc idején a legünnepeltebb hitszónoknak tartottak. Midőn e pártusa Dordrechtben már nyílt ütközetté fajult, végre közbelépett a világi hatóság, mely a „hosszu hajnak” pártjának volt elvben híve. Ez utasította a lelki pásztorot, hogy egyéb dolgoktól prédikáljon s a polgárokat ne izgassa a hajviselet hosszúsága miatt. A hatósági közbelépés folytán a szinódus is megtiltotta a papnak, hogy a hosszú haj ellen prédikáljon s így nagy nehezen helyreállt a békesség. Sőt mi több, még a papok is megbarátkoztak a „hosszu hajjal”, mely ellen oly elkeseredett harcot folytattak, legalább erre mutat ama körülmény, hogy a XVII. század második felében készült papi képek hosszú hajjal mutatják be a lelki atyákat.

Közgazdaság.

* **A takarmánykiviteli tilalom megszüntetése.** A magyar és osztrák földmívelésügyi miniszterek megállapodása folytán a takarmánykiviteli tilalmat 2—3 hét múlva, valószínűleg november 15-iki érvénnyel hatályon kívül helyezik.

* **Vállalkozók figyelmébe.** A m. kir. államvasutak igazgatósága Budapesten 10 000 darab legjobb minőségű fenyő talp-fa szállításának biztosítása céljából f. év november hó 21-én lejárandó pályázati hirdetményt tesz köze. Közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők. A kereskedelmi és iparkamara.

A m. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolczon, soknemű szükségletei elkészítésének s szállításának biztosítása céljából f. év november hó 16-án záruló versenytárgyalást hirdet. Közelebbi feltételei s tárgyai a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők. A kereskedelmi és ipar-kamara.

A m. kir. főbányahivatal Akna-Szlatinán, ugy saját, mint a rónaszéki m. kir. főbányahivatal részére szükséges tölgyfaneműek, bükkfa-deszkák és bükkfa-szén beszerzésének és szállításának biztosítása céljából f. év november hó 15-én árlejtési versenytárgyalást tart. Közelebbi feltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Kereskedők és gyárosok figyelmébe.** A felső-bányai m. kir. bányá- és kohó-kivatal kerületi szertára részére szükséges anyagok szállításának biztosítása céljából f. év november hó 20-án záruló pályázati hirdetményt teszi köze. Közelebbi feltételei s tárgyai a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők. A kereskedelmi s iparkamara.

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. okt. 25-én.)

Államadósság:			
Magyar aranyjárdék 4%	—	—	116.60
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	—	—	127. —
„ koronajárdék 4%	—	—	93.45
„ regále váltásági kötvény 4 1/2%	—	—	100. —
Osztrák aranyjárdék 4%	—	—	119.50
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	—	96.60
Tisza-szegedi 4% os nyeremény-sorsjegy	—	—	142. —
142. —	—	—	143. —
Részvények:			
Magyar hitelbank részvény	—	—	408. —
Osztrák hitelrészvény	—	—	333.80
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	—	114.25
114.25	—	—	114.75

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	127.50	128.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	114.75
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	12. —
Osztrák „ „ „	—	18.75
Olasz „ „ „	—	13.50
Bazilika sorsjegy	—	9.50
Jó-szív „ „ „	—	3. —

Pénzszemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.90	5.95
20 márkás arany	—	—	12.44	12.48
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	10.05	10.09
Sovereignes	—	—	12.64	12.69

Budapesti áru-tőzsde.

Gyenes és Társai gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreczeni Ellenőr” részére.

Budapest, október 24.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma jól kínáltak, a kereslet is elég kedvező volt, mire a hangulat kedvezőbb lett és a forgalmazott 28,000 mm. teljes napi áron talált vevőre.

Eladáások:

Tiszavidéki 100—81 mm. 7.85 frt, 2000—80³ mm. 7.85 frt, 200—79 mm. 7.55 frt, 300—78³ mm. 7.65 frt.

3 havi időre.

Rozs 5.80—5.90 frt.

Zab 7.32 1/2—7.50 frt.

készpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek változatlanok.

Határidő-üzlet. Végre Amerika és a többi mérvadó külföldi piacok kellemesebb hangulatot jelentettek, minek következtében nálunk is ép úgy a szokvány, mint a készáru-üzlet terén jobb hangulat mutatkozott, sőt utóbbiban 1—2 krajczárnyi emelkedést is nyertünk.

Zárlat 1 óra:

B u z a	szept.—okt.	7.30—7.32
	márcz.—ápril-ra 1894.	7.66—7.67
R o z s	ősze	5.80—5.84
	tavasza 1894	6.30—6.32
Tengeri	szept.—okt	4.83—4.85
	máj.—junra 1894.	5.03—5.05
Z a b	szept.—okt.	7.30—7.42
	márcz.—áprilra 1894	6.88—6.90

Zárlat 4 óra:

B u z a	szept.—okt.	7.30—7.32
	márcz.—ápril-ra 1894.	7.66—7.68
R o z s	ősze	5.84—5.86
	tavasza 1894	6.30—6.32
Tengeri	aug.—szeptre	4.85—4.86
	máj.—junra 1894.	5.04—5.06
Z a b	szept.—okt.	7.35—7.40
	márcz.—áprilra 1894	6.87—6.89

Felmondattott: 2000 mm. zab.

Időjárás: száraz, derült, szeles.

Szerkesztői posta.

Pompadour. (B Sáránd.) Nem! Teljességgel mást jelent. De hogy a gyakorlati életben össze cseréljük, az tény. Ez pedig nem is nagyon csodálható; hiszen a szakismeretek, — mik közé a jog és államtudományok is tartoznak, a legfinomabb distinctiók, hajsza nuance-ok tömkelegéből állanak, miket természetesen a laikus beszéd pongyolása könnyen tulkszi magát. Erről aztán senki sem tehet; mert csak a szakismeretek általánosság tételével lehetne segíteni a dolgot, ez azonban ép oly kivihetlen, mint az, hogy mindenkit ráfogjunk a szabó mesterségre. Bizonyosan ismernie kell a „diplomatikus bába” kifejezést is, ha már „politikus esizma diát” ismer. Láttam e kettőben van megtéve a legszebb laikus megkülönböztetés a diplomata és politikus között, vonatkozván a „diplomatikus” jelző a bábanak functionarius képesítésére, a „politikus” attributum pedig a esizma diának bölcselkedő természetére s tudományos buvárlataira, mihez a sámfától lopja az időt. A diplomata tehát gyakorlati functionarius, a politikus pedig nagy általánosságban mozgó elméleti búvár. Így volna tehát a kettő elválasztható, azonban tényleg a kettő elválaszthatatlan, mert a diplomata, ha egyszersmind nem politikus is, époly kevésre megy, mint az a politikus, kinek diplomatiái képeségei hiányzanak avagy kifejtetlenek. Mert kérem, azok kik a külföldi udvaroknál képviselik a saját hazájuk érdekeit, vagyis a szoros értelemben vett diplomaták, bizony tudni tartoznak, hogy mit és miként védjenek, azaz

ösmerőnk kell hazájuknak államjogi intézményeit, ezek történetét; gazdasági s kulturális állapotát, fejlődési folyamataival együtt, ezek szerint lehetvén irányítani helyesen működésüket. S mindezt politikai ismeretek nélkül tenni csak rosszul lehet. Viszont pedig az általános mivelttség lehető magas fokán álló elméleti politikus, értvén a kormányzásban, törvényhozásban részt vevő gyakorlati politikusokat, ugyancsak nem nélkülözhetik a diplomata helyes érzékű tapintatosságát, aktív képességét. Tehát kimivelt diplomata tehetség nélkül csak ábrándos holdimádók maradnak, csak azt tudva: mint kellene lenni a dolognak, de azt nem: milyen intézkedést teygenek, hogy az eszményi cél megközelíthessék. Elméleti és gyakorlati képesség együtt jelenléte ha valahol úgy az államférfiak mindkét neménél feltétlenül és annyival inkább szükséges, minthogy olyan hatalmas organizmus, minő az állam, kétséges kimeneteli kísérletek tárgyává szeszélyből még a legfenségesebb kiviteli eszmény kedvéért sem tehető. Mindent a maga helyén, a kellő időben! ez az államférfi 10 parancsolatja. A „diplomatikus” szó különben — vonatkozással természetesen a bábokra is — azt jelenti, hogy „okleveles.”

Debreczeni városi színház.

Idény-bérlet 21. szám. I. Kis bérlet 21. szám. Páratlan. Páratlan.

Blum és Raoul Toché vigjátéka.

Ma Szerdán, 1893. évi október 25-én:

itt másodsor:

MANGODIN UR felesége.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták Ernest Blum és Raoul Toché, francziából fordította Fenyéri Mór.

Sardon Viktor színműve.

Holnap Csütörtökön, 1893. okt. 26-án:

FERNANDE

vagy

a földalatti Paris.

Színmű 4 felvonásban. Irta Sardou Viktor. Fordították Paulay E. és Szerdahelyi K.

Személyek:

André marquis	—	—	Csiki L.
Pomerol, ügyvéd	—	—	Tapolczai
Roquille	—	—	Hevesi G.
Bracassin	—	—	Sándor Emil
Anatole	—	—	Halmi
Civry, vicomte	—	—	Rózsahegy
Frédéric	—	—	Nadasi
Parancsnok	—	—	Krémer Jenő
Clotilde	—	—	Arday Ida
Georgette, Pomerol neie	—	—	Bogyó Ilonka
Sénéchalné asszony	—	—	Lubrinéz Julia
Fernande, leánya	—	—	Cserny Berta
Bájoskisasszony	—	—	Páfi I.

Játékosok, vendégek, pinczerek, szobalányok, inasok. Történik az I. felvonás egy kártyabarlangban, a II. és III. Clotildenál, a IV. André marquisnál. Idő jelenkor.

Pénteken, 1893. október 27-én:

leszállított helyárrakkal

LILIOMFY.

Szigligeti énekes vigjátéka.

MÜSOR:

Pénteken, Október 27-én: „Liliomfi”, bohózat, Szigligeti Edétől.

Szombaton, Október 28-án: „A trapezunti herczegnő”, operette Offenbachtól.

Vasárnap, október 27-én: „Az igmándi kis pap”, Berczik Árpád népszínműve.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Gróf Kornis Zsigmondné
ő méltósága

17. számú középpáholya

három kisbérletre

albérebe kiadó.

Értekezhetni: SZEGHI GYÖRGY-né
házfelügyelőnővel

N.-Csapó-utca 318 sz. a.

Az összes orvosi tudományok tudora

Dr. Borbély Imre

specziális fogorvos

lakását t. hó 1-től

a RANUNKE L-féle háztól a

HAJDU GYULA-féle házba

(Piacz és Csapó utca sarkán, szembe a
Bika-szállodával) I. emelet tette át. —

Kapu bejárat a csapó utcáról.

Rendel: d. e. 8—12-ig.
d. u. 2—5-ig.

ad 9074
1893.

Árlejtési hirdetés.

Debreczen szab. kir. zárt ajánlat
utján 7850 ftt erejéig zabot akarván be-
szerezni, annak szállítására ezennel pá-
lyázat hirdettetik.

Zárt ajánlatok 785 ftt bánatpénz
és minta zabbal ellátva 1893 október
hó 30-án délután 5 óráig a polgár
mesteri hivatalhoz adandók be.

A szállítás ez évben december 31-ig
bevégezendő.

Fizetés 300 méter mázsánként azon-
nal eszközöltetik.

A bánatpénz az utolsó részlet be-
szolgáltatása után adatik vissza. Deczem-
ber 31-ig a szállítás bevégezését nem
teljesítő vállalkozónak bánat pénze a
város részére marad s a beszerzés az ő
kárára és veszélyére fogatosittatik a
város által.

Zab átvétel a város istállójánál lesz.

Mintának meg nem felelő és nem
tisztza zab el nem fogadtatik.

Ajánlatok és szállítások elfogadása
felett a városi Tanács dönt.

Debreczen, 1893. Október 19.

A városi tanács.

Van szerencsém a t. ez.
közönség becses tudomására
hozni, hogy Piacz-utca 1824.
szám alatt (Dragota-ház)

építési irodát

nyitottam s mindennemű épít-
kezések és tervezetek kivite-
lére vállalkozom,

teljes tisztelettel

Stegmüller Árpád,

építő mester.

Uj üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 15 év
óta fennálló czipész üzletemben Kossuth-utczán a Kardos-
házban nóm vezetése alatt

ELSŐRENDÜ NŐI KALAP TERMET (Marchande
de mode)

a legdusabban és a legizlésesebben rendeztem be. Bátor vagyok a n. é. közönség
szives figyelmét ugy erre, mint

ELSŐRENDÜ CZIPŐ RAKTÁRAMRA

felhívni, mert feladatomb volt eddig és ezután is az lesz, hogy a lehető legmél-
tánvosabb áron

jó és szép munkával

szolgálhassak és azokkal t. vevőim teljes meglegedését kinyerhessem.

Kiváló tisztelettel

TÓTH FERENCZ

czipész üzlet és női kalap terem

KOSSUTH-UTCZA Kardos ház.

SZONYEGEK,

függönyök,

ágy- és asztal-terítők,

butórszövetek, viaszkos vásznak

takarók és löpokrócok

SZABÓ LAJOS FIAI
czègnél.

KLYTHIA A bőr
ápolására.

Az arcszín finomítá-
sára és szépítésére ZSIRPOR

Legelegánsabb toilette-, bali- és salonpor.

Chemikailag megvizsgálva és jónak találva.

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Hölgyektől elősmerő nyilatkozatok.

Taussig Gottlieb

Finom toilette
szappanok

és

parfümek

gyára,

főraktár:

WIEN,

I. Wollzeile Nr. 3.

Wolter Sarolta cs. k. udvari burg-zinházi színésznő Bécsben.
Beeth Lola cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.
Schläger Antonia, cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.
Pálmay Ilka, színésznő a „Theater an der Wien“ színházban.
Odilon Heléna, színésznő a német népszínháznál Bécsben.
Ernest van Dyck, cs. k. opera énekesnő Bécsben stb.

Egy doboz ára 1 ftt 20 kr.

Kapható Debreczenben:

BAUM MIKSA árúházában

és a legtöbb parfüm és gyógyszerkereskedésekben.

Jutányos, szabott áron
kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél:

Divatos női ruhaszövetek,
Francia flanelek, Kasán, Moldon,
legújabb flanel, selyem és bársony

BLUZOK,

színes és fekete selymek,

mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők,
Gyermek ruhácskák és felöltők,

Normal gyapju és pamut alsó-ingek,

ujjasok és nadrágok
téli harisnyák, keztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk:

Brassói és Gácsai posztokban.

A világ
legjobb
fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz

Bécs

gyár alapítottat
1835!

Ezen fénymáz,
vitriol nélkül
gyorsan a leg-
szébb mély feke-
teszínű fényt ad-
ja és a bőrt tar-
tósá teszi.

Mindenütt raktáron!
Ertesítés! A n.
é. közönség saját
érdekében kére-

tik csakis Fernoendt fénymáz venni és
csak azon dobozokat elfogadni, melyek

St. Fernoendtt

névaláírással vannak ellátva, mivel
temérdek értéktelen utáncat van forga-
lomban, melynek vignétája az én vig-
nétámhoz hasonlóan vannak nyomva,
hogy így a közönséget tévuttra vezessék.

ELADÓ

egy közel fekvő faluban

nagy belsőség

gazdasági épületekkel

és külön lakházzal.

Értekezhetni a kiadó hivatalban.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását
tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és
aitestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhév, rozott székrekedés, májbántalom,
vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-
szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsé-
telt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

**MOLL-FÉLE FRANCIA
BORSZESZ ÉS SÓ**

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL”
feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer kösz.
vény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti
üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzölysavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint
felöltöttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egy-
szersmind óvszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjeggyel ellátott üveg ára:
60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautányvét mellett teljesítettnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellá-
tott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothsznek
V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.

Köszön és Coaks eladás.

KLEKNER MANO

ügynöki irodája, Széchényi-utca 1800. sz.,

ajánlja képvisellete alatt levő fűtőanyagjait, melyekből egyszersmind raktárt is tart.

Házhoz szállítva 100 kilogrammonként:

SALON-KÖSZÉN, porosz, elsőrendű, szagtalan és pormentes darabos, koczká és dió nagyságban.	frt 2.—
BELFÖLDI-KÖSZÉN, darabos, kályha vagy konyhafűtésre kitűnően alkalmas	frt 1.20
PIRSZÉN (COAKS), porosz, dió nagyságban, töltő kályhákhoz a leg- alkalmasabb	frt 2.—
PIRSZÉN, kovács czélokra, első rendű	frt 2.10
KOVÁCS-SZÉN, mosott és szitált	frt 2.—

Nagyobb megrendelésnél megfelelő árleengedéssel.

Megrendelések eszközölhetők szén- és coaksra: Dömök Béla és Kondor
Lajos fűszer-, valamint Nánássy Lajos vaskereskedésében.

Képviselot és raktár kátrányozott fedélpapir elszigetelő lap és carbolineumból.
Portland és román czémentből.

Képviselot és raktár nyers falazathoz való színes téglákból, ugyszintén
fedélcserépekből.

Képviselot és raktár directe importált kitűnő minőségű

olasz-, fehér-, siller- és vörösborokból,

56 literen felüli eladásra.